

PÅ SVENSKA

DEN LÅNGA VÄGEN TILL ETT FOLKSTYRT SAMHÄLLE

DEN REPRESENTATIVA DEMOKRATIN OCH MEDBORGARSAMHÄLLET I FINLAND,
FRÅN ÅR 1863 FRAM TILL VÅRA DAGAR



På flera håll i världen pågår allt intensivare debatter om demokratis funktioner och framtid. Också i Finland förekommer denna debatt och därför är det väsentligt att vi känner till vilka vårt folkstyres historiska rötter är, och hur detta styre utvecklats till sin nuvarande form.

Hösten 2013 blir det 150 år sedan lantdagen i storfurstendömet Finland började samlas regelbundet för att stifta lagar med vittgående verkan. Sedan det året, 1863, har vårt land tack vare representativt folkvälde byggts upp till den rättsstat och det välfärdssamhälle som vi har idag. Utan ett fungerande och aktivt medborgarsamhälle hade resultatet knappast blivit så lyckat som det faktiskt blev.

*Kejsar Aleksander II öppnar stånds-
lantdagen 1863 i det kejsarliga palatset,
dvs som idag är Presidentets slott.
Målningen av R. W. Ekman tillhör
Riddarhuset.*



Kejsar Alexander I öppnade Borgå lantdag 1809 och avgav samtidigt sin regentförsäkran. Denna målning är av R. W. Ekman från år 1858.

Grunderna för det för Finland utmärkande politiska systemet och hela vårt samhälle lades under de över 600 år som vårt land utgjorde en del av den svenska staten. Under den här tiden uppstod också det system med representativt beslutsfattande, som flera sekler senare utvecklades till Finlands parlamentariska demokrati med allmän och lika rösträtt som bas. Konungamakten var betydlig, men även konungen var beroende av stödet från undersåtarna i anslutning till viktiga beslut som gällde beskattningen. Detta skedde från och med 1460-talet så att ständerna sammankallades till riksmöte, med representanter för adeln, prästerskapet, borgarna och bönderna. Dessa företrädde dock bara en liten del av hela befolkningen. Det var först från år 1563 som också bönder från Finland var med på riksmötet.

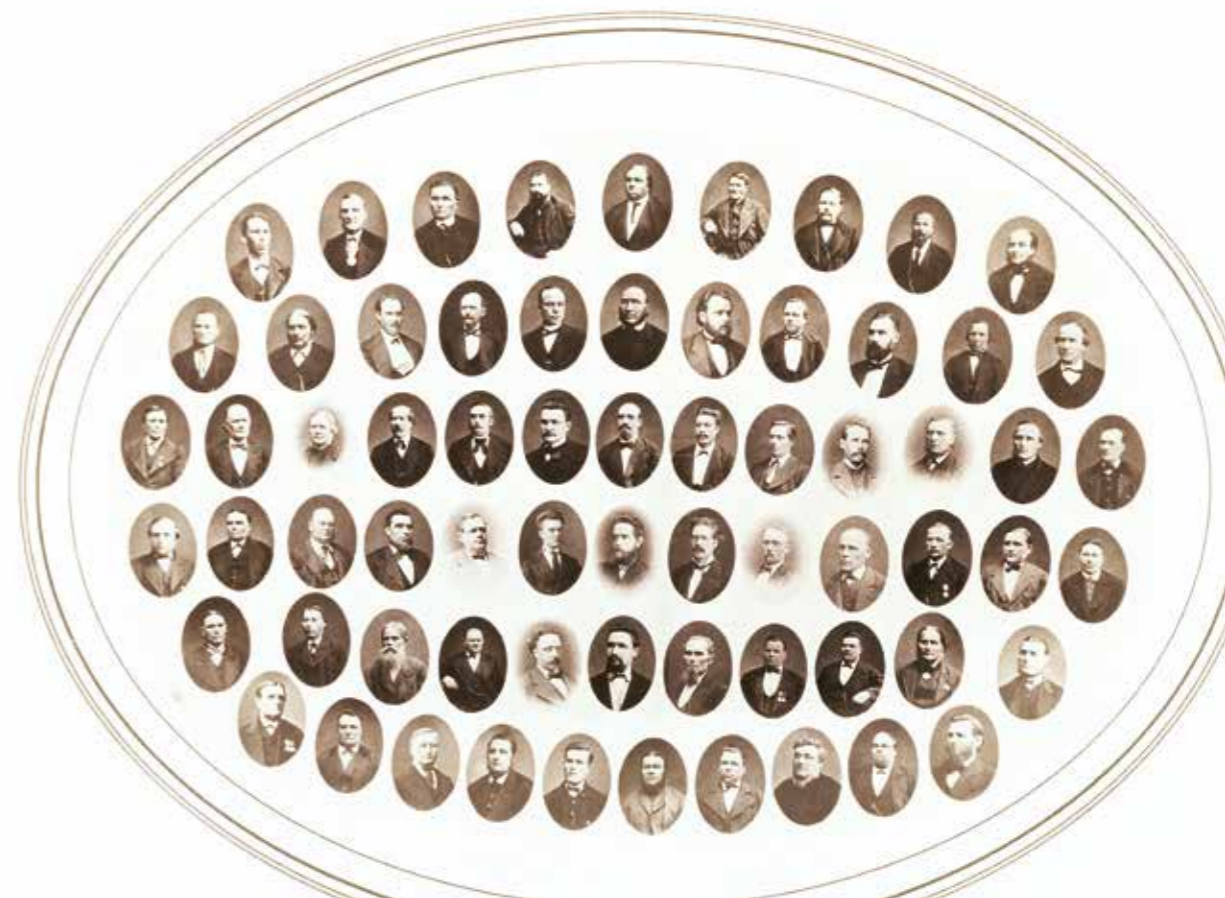
Att bönder var med i lagstiftande uppgifter på statsnivå var någonting unikt i världen. Unikt var det ännu så sent som år 1809, när Finland efter den ryska erövringen anslöts till det ryska imperiet i form av ett autonomt storfurstendöme, som beviljades rätt att behålla sin lutherska religion, sina svenska lagar och ständsrepresentationen. I praktiken fick Finland alltså hålla sin samhällsstruktur utan större ändringar, och därtill skapades en egen centralförvaltning för landet.

Det polska upproret påskyndade tsarens reformer

På vårvintern 1809 samlades Finlands ständer till lantdag i Borgå under ryske kejsarens ledning. Det skulle räcka 54 år innan nästa lantdag sammankallades. De reformer som företogs under den mellanliggande perioden genomfördes främst med kejsarliga ukaser och förordningar. Vid 1860-talets ingång fanns det i det

finländska samhället ett uppdämt behov av viktiga reformer; till den ändan behövdes nya lagar, så en lantdag var påkallad. Denna utveckling stimulerades av ett förnyelseprogram för Finland, som den ryske kejsaren Alexander II hade introducerat år 1856. Programmet syftade bl.a. till att främja industrin, utveckla skolväsendet, förbättra trafikförbindelserna och höja tjänstemannakårens lönenivåer.

Det förekom också reformtryck på andra håll. Ryssland hade nyligen förlorat Krimkriget mot en västlig allians och gick nu med energi in för att stärka sin militära makt och samhällets struktur. På våren 1863 blev det uppror i Polen, som då ingick i ryska kejsardömet. Kejsaren gick med på att sammankalla lantdag i Finland, för att den spirande reformviljan i landet inte på samma sätt som i Polen skulle ta formen av öppet missnöje. Vid den tiden hade det i Finland börjat etableras en samhällsengagerad tidningspress, som var snabb att ta intryck från Norden och från den europeiska kontinenten.





Alexander II:s staty på Senatstorget i Helsingfors är även ett minnesmärke för 1863 års lantdag.

Uppkomsten av de första partibildningarna och finskhetsrörelsen

Den 18 september 1863 välkomnade Alexander II företrädarna för Finlands fyra ständer till öppningen av riksmötet på kejsarliga slottet i Helsingfors, den byggnad som senare blev presidentslott i det självständiga Finland. Kejsaren sade sig hålla fast vid de konstitutionella befogenheter som tillkom honom med stöd av Finlands fortfarande giltiga grundlagar. Samtidigt meddelade han att han utvidgar de finländska ständernas rätt att besluta i beskattningsfrågor och rätten att till kejsaren inkomma med förslag till nya lagar. I praktiken innebar detta ett löfte om att lantdagen fick sammankallas regelbundet.

År 1869 stiftades en ny lantdagsordning, där det förordnades om periodiskt återkommande lantdagar. Lantdagen skulle samlas åtminstone vart femte år. Efter år 1882 sammankallades lantdagen i praktiken med tre års intervaller. Uppdelningen i fyra stånd, ett arv från medeltiden, bestod dock ända till år 1906. Det innebar att gemensamma plena inte hölls, utan varje stånd röstade för sig. Om då ett lagförslag fick stöd av minst tre av de fyra stånden, gick det vidare till kejsaren, som kunde avgöra om förslaget skulle stadfästas eller inte. Det var dock bara knappt en tiondel av den vuxna befolkningen som hade rösträtt, och detta började alltmer ses som ett allvarligt missförhållande, särskilt som ståndssamhället också allmänt taget var på tillbakagång inför ett mer öppet medborgarsamhälle.

I och med att lagstiftningsarbetet återupplivades, uppstod inom lantdagen också partiliknande grupperingar över ståndsgrensarna; dessa gav ut egna tidningar, och anhängarna deltog aktivt i den frivilliga föreningsrörelsen som snabbt etablerade sig på många håll i landet. Motsvarande utveckling på lokalnivå

stöddes av kommunallagarna från 1865 och 1873, som avsevärt ökade befolkningens möjligheter att delta i besluten på lokalplanet.

De livliga lantdags- och samhällsaktiviteterna stimulerades inte bara av strävandena till en förnyelse av det finländska samhället enligt västeuropeisk modell, utan i hög grad också av den allt starkare känslan av att Finland, även om det ingick i det ryska tsardömet, bildade en egen separat stat, med egen kultur och egna språk. Svenska hade bevarats som offentlighetens språk i storfurstendömet, men de enträgna kraven från finskhetsrörelsens sida ledde efter hand till att finskan steg för steg tog sig positionen som det dominanta språket, inom förvaltningen och även inom kulturen.

Vid 1890-talets ingång hade interaktionen mellan medborgarsamhället och lantdagens lagstiftningsarbete redan tagit sig så etablerade former, att det uppstod debatt om olika alternativ för samhällsformen. Samtidigt stötte de ryska strävandena att närmare binda storfurstendömet till kejsardömet på kraftfullt motstånd i Finland. Trots de många motsättningarna lyckades ständslantdagen åren 1863 – 1906 stadga omkring fyrahundra lagar, som alla bidrog till att stärka tron på ett gott och enhetligt samhälle i Finland.

Ett kliv från medeltid till det modernaste i Europa

Sedan Ryssland efter ytterligare ett förlorat krig hade hamnat i ett revolutionsliknande tillstånd hösten 1905, uppstod för Finland överraskande en möjlighet att skapa sig en folkrepresentation med en kammare, utsedd med allmänna val. De fyra stånden ställde sig alla bakom förslaget, och eftersom även tsaren visade sin vara villig att stadfästa lagändringen, trädde refor-

men i kraft sommaren 1906. Året därpå anordnades för första gången i vårt land ett fullständigt demokratiskt lantdagsval. Alla finska medborgare som fyllt 24 år, män såväl som kvinnor, hade rösträtt och även rätt att ställa upp som kandidater.

Steget från den medeltida institutionen med ständsrepresentation till den modernaste parlamentsstrukturen i hela Europa var i många avseenden svindlande. Mängden röstberättigade mer än tiofaldigades med ett slag (från 126000 till 1,3 miljoner), och de finländska kvinnorna var först i Europa med att få både rösträtt och valbarhet. Det var först under nästa årtionde som kvinnorna i andra delar av Norden fick motsvarande rätt: Norge 1913, Danmark 1918 och Sverige 1919.

En annan internationellt betydelsefull politisk omvälvning var uppkomsten av den organiserade politiska arbetarrörelsen, i och med att det socialdemokratiska partiet genast gick fram och blev största parti i den nya lantdagen. Som en följd av lantdagsreformen uppkom också en rad övriga politiska partier, bland dem flera sådana som i en eller annan form än idag är företrädare i Finlands riksdag.

Parlamentsarbetet, som hade inletts med stora förhoppningar och många löften, stötte dock mycket snart på flera svårigheter. Uppkomsten av ett flerpartisystem, den vidgade uttrycksfriheten och de med korta intervaller anordnade lantdagsvalen ledde till att en mängd sinsemellan allt oförenligare åsiktsriktningar uppstod. Folket hade fått rösträtt, men de politiska konflikterna, både inrikes och i förhållande till de ryska makthavarna, hindrade lantdagen att driva igenom lagar som kunde ha löst de mest brännande samhällsproblemen. Även medborgarsamhällets föreningsliv hade vid 1910-talets ingång blivit allt tydligare polariserat enligt ideologiska ståndpunkter.



Lärarinnan vid Murole-skola i Ruovesi Maria Vuorio fick liksom andra kvinnor i Finland rösta för första gången i lantdagsvalet år 1907. Finska kvinnor fick som första kvinnorna i världen rätten att rösta och kandidera i val.

Vaalilippu Vaasan läänin pohjoisessa vaalipiirissä vuonna 1907					
A. Vasemmisto.			D. Sosialidemokratien vaalilippu. — Socialdemokratiska partiet.		
1. Keskivertti. Oikeuslaillisuus, oikeus, laulu, kirkko, koulutus, kirkko, koulutus, kirkko, koulutus.	2. Keskivertti. Oikeuslaillisuus, oikeus, laulu, kirkko, koulutus, kirkko, koulutus, kirkko, koulutus.	3. Keskivertti. Oikeuslaillisuus, oikeus, laulu, kirkko, koulutus, kirkko, koulutus, kirkko, koulutus.	4. Yhteinen. Yhteinen, yhteinen, yhteinen, yhteinen, yhteinen, yhteinen, yhteinen, yhteinen.	5. Yhteinen. Yhteinen, yhteinen, yhteinen, yhteinen, yhteinen, yhteinen, yhteinen, yhteinen.	6. Yhteinen. Yhteinen, yhteinen, yhteinen, yhteinen, yhteinen, yhteinen, yhteinen, yhteinen.
B. Sosialidemokratien vaalilippu.					
7. Sosialidemokratien vaalilippu.	8. Sosialidemokratien vaalilippu.	9. Sosialidemokratien vaalilippu.	10. Sosialidemokratien vaalilippu.	11. Sosialidemokratien vaalilippu.	12. Sosialidemokratien vaalilippu.
C. Vasemmisto.					
13. Vasemmisto.	14. Vasemmisto.	15. Vasemmisto.	16. Vasemmisto.	17. Vasemmisto.	18. Vasemmisto.

Ett rött streck markerade valet på valsekeln.



Foto: Signe Brander
Helsingfors, 1907.

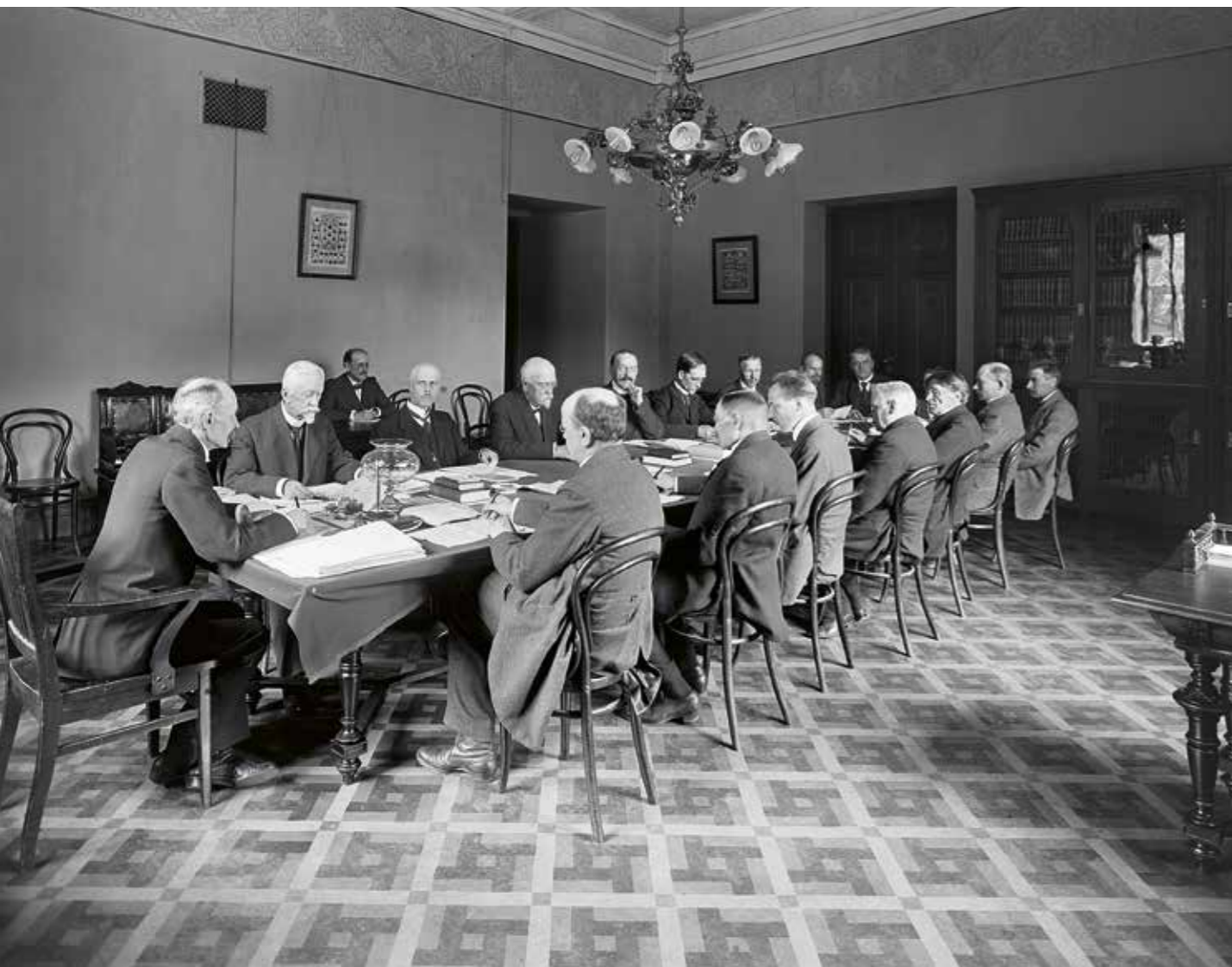
Demokratin överlevde extremrörelser och krig

Finland, som under första världskriget och i omvälvningarna under ryska revolutionen redan hade skapat sig en position som en stat i staten, bröt slutligt sina band med kejsardömet före utgången av år 1917. När lantdagen 6.12.1917 godkände självständighetsförklaringen, var dock vår inrikes- och utrikespolitiska situation sällsynt kaotisk och hotfull. Redan efter knappt två månader inleddes ett inbördeskrig, vars båda parter var så pass starkt bundna vid utomstående länder, att konflikten i praktiken var en del av första världskriget. Den tyska interventionen ledde till seger för

FÖREGÅENDE UPPSLAG:

De första lantdagsledamöterna lämnar i procession gudstjänsten i samband med öppningen av lantdagen i maj 1907.

Grundlagsutskottet dryftade Finlands statsskick i Ständerhuset år 1918 under ledning av Kaarlo Juho Ståhlberg.



den vita sidan och till införandet av ett monarkistiskt styre i Finland. När sedan Tyskland år 1918 på hösten besegrades i kriget, öppnades på nytt en möjlighet för Finland att införa ett system med demokratisk republik.

Vägen till demokrati i republiken var inte bara en följd av det maktvakuum i Östersjöregionen som hade uppstått till följd av att både Ryssland och Tyskland var förlorare i världskriget. Lika betydelsefullt var det att det finländska medborgarsamhället och folkrepresentationen hade förmågan att snabbt återupprätta förtroendet för representativ demokrati. Det på våren 1919 valda parlamentet, som nu började kallas riksdag,

stiftade som första åtgärd en ny grundlag, den så kallade regeringsformen, där Finlands statsskick definierades som självständig republik: »Statsmakten i Finland tillkommer folket, som företräds av dess till riksdag församlade representation». Landets utrikespolitik leddes av republikens president, som också hade befogenheter att utnämna regeringen och att upplösa riksdagen. Detta balanserades av att regeringen måste ha stöd av riksdagen: riksdagsledamöterna hade rätt att göra interpellationer för mätning av riksdagens förtroende för regeringen. Om en majoritet i riksdagen då röstade mot regeringen, var denna tvungen att avgå.

Under åren 1911–1930 samlades riksdagen i Heimolahuset. Bl.a. togs beslut om Finlands självständighetsförklaring år 1917 i detta hus.





Riksdagshuset invigdes officiellt den 7 mars 1931. Det är ritat av arkitekten Johan Sigfrid Sirén och är fortfarande idag en av de absolut viktigaste symbolerna för landets självständighet och demokrati.

Parlamentarisk demokrati, kallad parlamentarism, har tillämpats i Finland ända sedan år 1919. Under de första decennierna ledde den parlamentariska principen ofta till att regeringarna bara satt i korta perioder. I överbryggandet av de samhällskonflikter som uppkommit som en följd av den statliga självständigheten gällde det att respektera den parlamentariska demokratis spelregler, och till dem hörde även accepterandet av politiska kompromisser. Även det övriga samhället förutsattes ha respekt för på laglig väg fattade beslut, och mot 1930-talets slut hade vår representativa demokrati tydligt visat sin hållfasthet gentemot hotet av olagliga extremrörelser. Det finländska samhället klarade av de tryck som i övriga länder i östliga Europa, i rädsla för kommunismen, hade lett till uppkomsten av olika högerdiktaturer.

Även om Finland, i likhet med dessa länder, drogs med i andra världskriget, så klarade sig den finländska demokratin och medborgarsamhället med dess värnpliktsarmé även ur denna skärseld. Redan våren 1945

hölls det i landet ett normalt riksdagsval, medan kriget fortfarande rasade på andra håll i Europa.

Välfärdssamhället uppbyggdes under decennier

När Finland efter kriget återuppbyggdes och under de snabba samhälleliga strukturreformerna som därpå följde, behövdes välfungerande representativ demokrati och ett medborgarsamhälle. Återuppbyggnadsarbetet kunde dra nytta av den snabba ekonomiska tillväxten och av stabila relationer med Sovjetunionen.

Till stöd för förändringarna behövdes dock långsiktiga lösningar av lagstiftarna och utbrett förtroende bland medborgarna för landets politiska system. De besvärligaste faserna inträffade åren 1945-48 och i slutet av 1950-talet. Då visade en stor andel av medborgarna missnöje med riksdagens förmåga att genomdriva reformer, och följden blev utomparlamentariska massrörelser och upprepade strejker. I mars 1956



I riksdagsvalet år 1945 sänktes röst-rättsåldern till 21 år, vilket gjorde det möjligt för fler unga krigsveteraner att rösta. I detta val användes även förhandsröstning utomlands för första gången eftersom den från Lappland evakuerade befolkningen var tillfälligt bosatt i Sverige.





I mars 1956 utbröt en generalstrejk som ett symptom på ett utbrett missnöje i samhället. Strejken tog slut efter att en ny bredbasig regering tillsatts och beslut om betydande löneförhöjningar hade tagits.



Ett viktigt kännetecken för efterkrigstidens nordiska välfärdssamhället är en stark grundskola. Denna bild är från 1970-talet.

ledde missnöjet till en generalstrejk i flera veckor; för att lösa denna kris behövdes en ny, bredbasig regering och betydande löneyft.

Den viktigaste frågan ända fram till 1980-talet inom lagstiftningsarbetet var skapandet och finansieringen av en välfärdsstat enligt nordisk modell. Partierna hade emellanåt synsätt som divergerade betydligt om hur snabbt och hur långtgående processerna skulle drivas, när det gällde upprättande av ett väl täckande socialförsäkringssystem, en omfattande hälso- och socialvård samt enhetlig grundskoleutbildning.

Vid 1960-talet ingång industrialiserades och urbaniserades Finland snabbare än något annat europeiskt land, vilket på många sätt återverkade på arbetsmarknadsorganisationernas och medborgarnas samhällsliga verksamhet. Den mest framträdande nya aktören blev den politiskt orienterade studentrörelsen, som i början av 1970-talet skapade en radikalt vänsterinriktad flygel, något som också förekom på flera andra håll i de kapitalistiska länderna.

Också partifältet förändrades. Det socialdemokratiska partiet genomgick under sent 1950-tal och i början av 1960-talet en allvarlig splittring. Vid decenniets slut stärktes en stark konflikt inom den folkdemokratiska rörelsen DFFF. Vid denna tid förlorade också Agrarförbundets efterföljare Centerpartiet en utbrytarfraktion som bildade Finska landsbygdspartiet, och detta nya parti hade i början av 1970-talet närmare 10 procent av riksdagsledamöterna. År 1995 tog partiet sig namnet Sannfinländarna.

Också de mindre partierna genomgick omställningar av motsvarande slag. Svenska folkpartiets högerflygel bröt sig ut och bildade Konstitutionella folkpartiet, närmast i protest mot att SFP i likhet med flera övriga partier gick in för att stödja återutnämningen av president Urho Kekkonen 1974 utan val, med en undantagslag. I valet år 1983 föll Liberala folkpartiet ur riksdagen, och samma år fick Gröna förbundet in sin första riksdagsledamot. Ett nytt parti var också Kristliga förbundet, som fick in sin första ledamot år 1970. Detta parti heter sedan år 2001 Kristdemokraterna i Finland. Den största ideologiska omläggningen av partikartan skedde dock på våren 1990, i och med att DFFF och Finlands kommunistiska parti gick samman och bildade Vänsterförbundet.



Från år 1966 framöver sköttes skillnaderna i de politiska synsätten med moderata lösningar av bredbasiga regeringar, vilkas kärna fram till mitten av 1980-talet bestod av socialdemokraterna och Centern. På bilden Kalevi Sorsas nya regering på besök hos president Urho Kekkonen på Ekudden den 4 september 1974.

Från år 1966 framöver sköttes skillnaderna i de politiska synsätten med moderata lösningar av bredbasiga regeringar, vilkas kärna fram till mitten av 1980-talet bestod av socialdemokraterna och Centern. Sådana breda regeringskoalitioner över gränslinjen mellan de borgerliga och vänstern har inte just förekommit på andra håll i den kapitalistiska världen. Gränsen mellan höger och vänster överskreds ännu radikalare efter riksdagsvalet våren 1987, när socialdemokraterna och Samlingspartiet tillsammans bildade den så kallade blå-röda koalitionsregeringen. Under de senaste årtiondena har regeringsbaser över skiljelinjen höger-vänster blivit alldeles vanliga; efter den nämnda blå-röda regeringen har det i Finland bara två gånger förekommit rent borgerliga regeringar, nämligen under riksdagsperioderna 1991–1995 och 2007–2011.



Medlemskapet i EU har utökat och ändrat riksdagens uppgifter

Efter 1990-talets ingång genomgick hela Europa betydliga förändringar, som med kort fördröjning också återspeglades i Finlands ekonomiska, politiska och samhällsliga utveckling. Efter Sovjetunionens sönderfall hamnade vår exportindustri, som i hög grad hade inriktats på Sovjetunionen, i stora svårigheter, något som i kombination med otlyglad skuldsättning kastade oss i djup ekonomisk recession och svår arbetslöshet åren 1991–1994. Krisens allvar underströks av osäkerheten kring Rysslands framtid. Detta förmodade Finlands statliga ledning och riksdagen att snabbt ansöka om inträde i Europeiska unionen, som vid den tiden hade börjat intensifiera sitt inbördes

samarbete inom politiken och ekonomin samt i säkerhetsfrågor.

Den 16 oktober 1994 hölls i Finland en konsultativ folkomröstning om landets medlemskap i EU. Det hade inte hållits någon folkomröstning hos oss sedan tidigt 1930-tal, när finländarna med övertygande majoritet röstade mot förbudslagen, som hindrade alkoholförsäljning. Resultatet av EU-omröstningen var jämnare, men eftersom inemot 57 procent av de röstande stödde det i överläggningar nådda anslutningsavtalet, godkände riksdagen detta avtal med klar majoritet. De som motsatte sig EU-medlemskapet hade krävt att riksdagens behandling skulle ske i den ordning som gäller för grundlagsändringar, med kvalificerat understöd av 5/6 av rösterna. En majoritet av ledamöterna ansåg dock detta vara obehövt, och



Aslakka Näkkäljärvi röstar i medborgaromröstningen om EU-medlemskap i Enare i Lappland.

i början av år 1995 trädde Finland, tillsammans med Sverige och Österrike, in i Europeiska unionen.

Medlemskapet i EU medförde ändringar av riksdagens lagstiftningsarbete och medborgarsamhällets verksamhet. Varje lag som stadgas i EU-parlamentet för att gälla i hela unionen måste också ges till riksdagen för godkännande. Vidare ska statsministern före varje EU-toppmöte i Europeiska unionens råd hålla förberedande diskussioner i stora utskottet om Finlands linje inför de aktuella frågorna, och ska också avge rapport till utskottet i efterskott. Även de övriga utskotten deltar i beredningen och övervakningen av EU-ärenden, genom att de på sina specialområden ger utlåtanden till stora utskottet. Handläggningen av EU-ärenden har medfört betydligt ökade arbetsuppgifter för riksdagen.

En mera direkt möjlighet för de finländska väljarna att påverka unionens lagstiftning är att de vart femte år får välja Finlands ledamöter i EU-parlamen-



Gatuområdet framför Riksdagshuset är ett lyckat val för demonstrationer riktade till lagstiftarna. Tusentals studenter tog ställning för studiepenningen genom att marschera till Riksdagshuset den 20 mars 2013.

tet. Sedan unionens senaste utvidgning har antalet finländska representanter i EU-parlamentet minskat från sexton till tretton, en mycket liten del av det totala antalet parlamentsplatser (754). Finländarnas aktivitet i EU-parlamentsvalet minskade i slutet av 1990-talet till under femtio procent, och på andra håll i Europa var utvecklingen likartad. Det minskade valdeltagandet har urholkat EU-parlamentets trovärdighet som demokratisk institution, och detta har väckt debatt även på ett allmänare plan om den representativa demokratin.

En annan ur samhällets synpunkt betydelsefull reform var Finlands nya grundlag, som trädde i kraft år 2000. Med denna lag överfördes presidentens viktigaste inrikespolitiska befogenheter till riksdagen och till regeringen, som ju ska åtnjuta riksdagens förtroende. I perioden 1919–2000 var det presidenten som utsåg regeringsbildare; presidenten kunde också besluta om upplösning av riksdagen och utlysa nyval. Nume-

ra är det riksdagsgrupperna som på egen hand sköter regeringsförhandlingarna, som avslutas med utnämningen av en statsminister; denna statsminister har ensamrätt att ta initiativ till upplösning av riksdagen.

Demokrati är också annat än bara val

Det minskande intresset för att rösta i val är ett problem även i Finland, både i riksdagsval och i kommunalval. Någon snabb lösning på problemet fås knappast. Elektroniska medier och de allt intensivare sociala mediekontaktarna har öppnat upp nya kanaler för direkt interaktion mellan beslutsfattarna och allmänheten. Debatterna i riksdagen visas regelbundet i teve, ledamöterna framträder aktivt på internet och på olika diskussionsföreläsningar framförs åsikter, ofta mycket frispråkigt, om vårt samhälle. Samtidigt konkurrerar ett stort utbud program om medborgarnas tid och upp-

märksamhet, program som är lättare att tillägna sig än de ofta rätt komplicerade samhällsangelägenheterna.

I internationell jämförelse kan vi konstatera att Finlands representativa demokrati och det medborgarsamhälle som starkt förknippas med denna demokrati, tillsammans bildar ett sällsynt välfungerande par. Det är sant att det i de flesta länder i världen numera hålls regelbundna val. Det garanterar dock inte att medborgarna har frihet att fritt och offentligt föra fram sina åsikter, eller har möjligheter att påverka samhällets beslut. Till demokratis grunder hör, förutom yttrandefrihet och ett oavhängigt rättssystem, rätten att grunda partier och medborgarorganisationer, som har rätt att verka fritt utan rädsla för de makthavandes godtycke.

Den representativa demokratin i Finland har byggts upp som ett resultat av många historiska skeenden. Den är väl värd att skyddas i alla förhållanden, även i framtiden.

Riksdagens plenum är det viktigaste forumet för politisk debatt i Finland. De senaste åren har riksdagens samlats till plenum upp till och med 500 timmar om året fördelat på i medeltal 150 plena.

Text

Henrik Meinander

Bilder

OMSLAG, SIDA 2, BAKOMSLAG

R.W. Ekman, foto Hannu Pakarinen / Ridrarhuset

SIDA 4

R.W. Ekman / Statsrådets kansli

SIDA 5

Riksdagen

SIDA 6

Paul Williams / Helsingfors stads turist- och kongressbyrå

SIDA 7

Rainer Hindsberg / Riksdagen

SIDA 9

Vapriikki bildarkiv / Riksdagen

SIDOR 10-11

Signe Brander / Helsingfors stadsmuseum / Riksdagen

SIDA 12

Eric Sundström / Helsingfors stadsmuseum / Riksdagen

SIDA 13

Riksdagen

SIDA 14

Marc Goodwin / Riksdagen

SIDA 15

HEDE FOTO / Riksdagen

SIDA 16

Lehtikuva / Riksdagen

SIDA 16

Lehtikuva / Esko Sala / Riksdagen

SIDA 18

Lehtikuva / Jarmo Hietaranta / Riksdagen

SIDA 19

Lehtikuva / Martti Kainulainen / Riksdagen

SIDA 20

Lehtikuva / Heikki Sarviaho / Riksdagen

SIDA 21

Rainer Hindsberg / Riksdagen

SIDA 23

Lehtikuva / Pekka Sakki / Riksdagen





RIKSDAGEN

5/2013

